

РЕШЕНИЕ

№ 6021

гр. София, 03.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 21.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **13487** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, уточнена с молба от 20.12.2019г подадена от Н. Д. М. срещу Министерство на здравеопазването, с която е предявен:

- иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 30 352,80 лв., изразяващи се в натрупана законна лихва върху главницата от 107 974 лв. /левовата равностойност на 55 206 евро/, в резултат от отменена с влязло в законна сила съдебно решение Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването, за периода от 27.06.2016г /датата на влизане в сила на съдебното решение с което е отменен акта/ до 4.04.2019г /датата на изплащане на главницата/
и

- иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, представляващи предизвикани страдания, стрес, притеснения, влошено здравословно състояние на съпруга ѝ, в резултат на цитираната отменена с влязло в законна сила съдебно решение заповед в размер на 100 000 лв.

Претендира разноски.

В депозирания по делото писмен отговор и в с.з. чрез процесуалния си представител, ответникът оспорва основателността на исковите претенции като излага

подробни съображения в тази насока. Твърди, че по повод искови претенции на ищцата за присъждане обезщетение за вреди от отменени предходни заповеди са постановени съдебни решения за отхвърляне на исковите претенции. Претендира юриск. възнаграждение.

Представителят на СГП дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата претенция.

Административен съд-София град, след като обсъди релевираните с исковата молба основания, доводите на страните, прецени събраните по делото относими доказателства по реда на чл.235 от ГПК, вр.чл.144 от АПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Със съдебно решение № 7105 от 19.11.2015 г. по адм.д. № 2205/ 2015г на АССГ, е отменена Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването с която на ищцата е отказано заплащане за сметка на бюджета на МЗ за извършване трансплантация на стволови клетки в чужбина. Посоченото съдебно решение е оставено в сила със съдебно решение № 7715/ 27.06.2016г по адм.д. № 1132/ 2016г на ВАС, VI отд./л. 28 и сл./

В изпълнение на цитираните по-горе съдебни решения, министърът на здравеопазването е издал Заповед № РД-20-12 от 7.07.2016г /л. 13 от делото/, с която е разрешено заплащане за сметка на бюджета на МЗ на трансплантация на стволови клетки в болница в С. в размер до 70 000 евро, като конкретния размер ще бъде определен след представяне в МЗ на описаните в т.2 от заповедта документи.

С последваща Заповед № РД 20-2 от 15.03.2019г. /л. 14 от делото/, въз основа на постъпили документи от ищцата и в изпълнение на посочените съдебни решения, министърът на здравеопазването е разрешил заплащане за сметка на бюджета на МЗ на разходи, свързани с лечение в чужбина – размер на отпуснатата сума 55 206 евро.

Няма спор, че сумата от 55 206 евро, респ. равностойността им в размер на 107 973, 55 лв. е изплатена на ищцата на 4.04.2019г.

Исковите претенции са допустими като предявени от страна, която има правен интерес и срещу ответник, който е пасивно легитимиран по него-Министерство на здравеопазването, тоест срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. /чл.205 АПК/.

В конкретната хипотеза, за да се ангажира отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ следва да са налице кумулативно всички елементи от фактическия състав, а именно: претърпени вреди – имуществена и неимуществена; незаконосъобразен акт на орган, респ. длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност; вредите да са настъпили в резултат на административна дейност, т. е. от незаконосъобразен акт на длъжностните лица при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка - пряка и непосредствена такава между незаконосъобразния акт с вредоносния резултат от административна дейност.

Относно претенцията за имуществени вреди: Н. М. претендира обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 30 352,80 лв., изразяващи се в натрупана законна лихва върху изплатената на 4.04.2019г главницата от 107 974 лв. Главницата както се посочи е изплатена въз основа на Заповед № РД 20-2 от 15.03.2019г. /л. 14 от делото/ на министъра на здравеопазването. Същата е издадена в

изпълнение на влязлото в сила на 27.06.2016г. съдебно решение № 7105 от 19.11.2015 г. по адм.д. № 2205/ 2015г на АССГ с което отменена Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването с която на ищцата е отказано заплащане за сметка на бюджета на МЗ за извършване трансплантация на стволови клетки в чужбина. Поради невъзможност със съдебния акт да бъде определен размера на средствата е постановено изпращане преписката на компетентния орган с указания за издаване акт за финансиране лечението. Със Заповедта № РД 20-2 от 15.03.2019г. /л. 14 от делото/ на министъра на здравеопазването е определен конкретния размер на отпуснатите средства за лечение, които са изплатени. Ищцата претендира законната лихва върху тази сума, представляваща обезщетение за имуществени вреди. Следователно претендираните вреди биха били реализирани вследствие заповедта № РД 20-2 от 15.03.2019г. /л. 14 от делото/ на министъра на здравеопазването, с която е определен конкретния размер на средствата за лечение, а не в резултат отменена с влязло в законна сила съдебно решение Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването с която е отказано заплащане от бюджета на МЗ на лечението. За целите на закона е от значение пряка и непосредствена причинна връзка. Претендираните вреди не са типична нормално настъпваща последица, тоест не са в обусловеност от отменения като незаконосъобразен акт - Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването с която е отказано заплащане за сметка на бюджета на МЗ лечение на ищцата. Извършеното плащане на сумата от 55 206 евро, респ. претенцията на ищцата, че се дължи върху нея и законна лихва която не е изплатена, не е пряка последица от отменената Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването, а в резултат друг административен акт-заповедта № РД 20-2 от 15.03.2019г. /л. 14 от делото/ на министъра на здравеопазването.

Спорната законна лихва върху изплатената сума не фигурира като съдържание в Заповедта № РД 20-2 от 15.03.2019г. /л. 14 от делото/ на министъра на здравеопазването с която е определен конкретния размер на отпуснатата сума. Законната лихва като акцесорно вземане произтича от главницата, определена със Заповедта № РД 20-2 от 15.03.2019г, а не от отменената с влязло в законна сила съдебно решение Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г . Не се установява наличието на пряка и непосредствена връзка между отменената като незаконосъобразна заповед и претендираата законна лихва върху главницата. Тоест, от отменената с влязло в законна сила решение Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г не са настъпили реално вреди за ищеца. Неизплащането на законна лихва, като акцесорно вземане произтича от факта, че същото не е определено в Заповедта от 15.03.2019г с която се определя размера на главницата. Ако евентуално се приеме, че са настъпили вреди, то тези вреди са в причинна връзка именно от Заповедта от 15.03.2019г , а не от отменената като незаконосъобразна Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г Следователно , липсва причинна връзка между отменения като незаконосъобразен акт и твърдените вреди. Липсата на един от кумулативно изискуемите елементи от фактически състав за ангажиране отговорността на ответника обосновава извод за неоснователност претенцията за присъждане обезщетение за претърпени имуществени вреди.

Относно претенцията за неимуществени вреди:

Тези елементи от състава на отговорността съдът счита за доказани от показанията на разпитания свидетел В. А. Т., които са непротиворечиви, основават се на лични възприятия и непосредствени впечатления за осъществени в правната

действителност факти от процесния период /св. Т. познава ищцата от детските им години, тоест от преди издаване на процесната Заповед РД 20-6 от 19.01.2015г и редовно контактува с нея, и има преки впечатления от живота ѝ / и от друга страна като на възможната ѝ заинтересованост се противопоставя наказателната отговорност при лъжесвидетелстване с която е запозната, се установява, че в резултат издадената Заповед РД 20-6 от 19.01.2015г за отказ заплащане лечението от бюджета на МЗ, Н. М. е изживяла силен стрес, безпокойство, тревожност, почувствала се е унижена, притеснена за здравословното състояние на съпруга си, заболял също от злокачествено заболяване, причинен ѝ е психически и физически дискомфорт и негативни емоции. Свидетелят е категоричен, че емоционалното състояние на Н. М. се е влошило именно след 2015г когато е издадена процесната Заповед /“След 2015 г Н. беше много зле...Остана психологическата травма, поради това, че задлъжняха със съпруга ѝ“/ и не е имало никакви други причини за това ѝ състояние. Според Св. Т. вследствие финансовите проблеми свързани със заплащане на лечението ѝ, ищцата е много притеснена, че не може да се издължи на приятелите си, всичко това ѝ действа на психиката, „срината е психически“. Ищцата не можела да помогне финансово и на съпруга си, който също се нуждаел от средства за лечение на злокачествено заболяване, развило се вследствие изживения стрес покрай проблемите на Н. М.. Периода от време на преживяване на всички тези негативни емоции са безспорно в логическа причинно- следствена връзка със Заповедта от 2015г с която е отказано финансиране от бюджета на МЗ лечението на Н. М., дава основание да се приеме, че за ищеца са настъпили морални вреди, негативни емоционални проблеми.

Именно незаконосъобразното процедуране на администрацията, в случая зам.министър на здравеопазването издал процесната Заповед е довело до влошаване психическо-емоционално състояние на ищеца. Именно Заповедта за отказ от финансиране е отключило процес на стрес и депресивно състояние, тоест ако не беше издадена Заповедта, Н. М. не би изживяла унижение, стрес и психически дискомфорт. Безспорно се касае за заплащане на парична сума, но същата е именно в резултат на отказ от административен орган, и не е свързана с нормална ситуация в правния оборот по престация на парични средства, а с възможност за финансиране лечение на животозастрашаваща болест. Именно след издаване на Заповедта са се проявили редица психически проблеми. Ищецът преди издаването на Заповедта е бил в едно душевно състояние, впоследствие се е чувствал притеснен, огорчен, изключително много травмиран психически.

Гласните доказателства установяват пряка причинно- следствена връзка със Заповедта, като както се посочи периода от време на преживяване на всички тези негативни емоции са безспорно в логическа причинно- следствена връзка с издадената заповед. Фактът, че издадената Заповед е отменена след повече от една година и половина, в резултат на воден съдебен процес, дава основание да се приеме, че за ищеца са настъпили сериозни морални вреди. Издаването на Заповедта ѝ е създадо душевен дискомфорт и тревожност, отразило се е в негативен план на личността ѝ, довело е до негативни емоционални проблеми изразяващи се в потиснатост, депресия, стрес, притеснения. В съответствие с ангажирания доказателствен материал може да се обоснове извод, че е претърпяла всички страдания след издаване на Заповедта.

От значение, доколкото твърдените вреди са неимуществени и са свързани със субективното възприятие на ищеца, е дали у същия се е породило

твърдяното състояние на сериозно безпокойство и тревожност. От ангажираните гласни доказателства безспорно се установи, че ищецът е изживял стрес и свързаните с това негативни изживявания. Ето защо, съдът намира за установен факта на тези вреди и пряката причинно-следствена връзка между настъпването им и незаконосъобразния акт. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица в случая от отменения акт. На обезщетяване подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага същите да бъдат възмездени, какъвто е настоящия случай. В правната теория е прието, че обезщетението за неимуществени вреди е с компенсаторна функция, доколкото е възможно да бъдат компенсирани вредите в техния паричен еквивалент. Тъй като няма утвърдена формула за тяхното пресмятане, размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост при съобразяване на всички конкретни обективно съществуващи обстоятелства и практиката на съдилищата. Вътрешните душевни страдания и чувството за тревожност и несигурност следва да бъдат овъзмездени.

Съгласно чл.52 ЗЗД, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието “справедливост” не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. Законът е категоричен, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди се формира по справедливост по реда на чл.52 от ЗЗД единствено от степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца. Макар посочените вреди да нямат паричен еквивалент, съдът приема, че претендираната от ищеца сума от 100 000 лв. е прекомерно завишена, и не е съразмерна и пропорционална на вредите. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. В съдебното производство по присъждане на обезщетение посочените неимуществени вреди следва да намерят материален израз, който законът в нормата на чл.52 ЗЗД определя „по справедливост”, макар неимуществените вреди да нямат стойностно изражение и да не подлежат на аритметично изчисляване. Изхождайки от характера на претърпените вреди, трайността на търпението им, продължителния период на развилото се производство от издаване на Заповедта до отмяната ѝ с влязло в законна сила съдебно решение, доказаните душевни страдания и общото му психическо и емоционално състояние, като следствие от търпени морални вреди, съдът намира, че справедливия размер на дължимото обезщетение за неимуществени вреди възлиза на 50 000 лв. по смисъла на чл. 52 от ЗЗД, вр. чл. 4 от ЗОДОВ за причиненото състояние на безпокойство, притеснение, унижение и огорчение.

При тази установеност на фактите, съдът прави извод за осъществен фактическия състав на отговорността по чл. 203 АПК, във връзка с чл. 1 ЗОДОВ, като приема, че е налице незаконосъобразен акт, реално увреждане на ищеца и пряка причинна връзка между увреждането и акта; поради което и при условията на чл. 52 ЗЗД, съдът следва да овъзмезди по справедливост неимуществените вреди на ищеца.

Въз основа на изложеното, съдът приема, че предявеният иск за имуществени вреди е неоснователен и следва да се отхвърли, а иска за неимуществени

вреди е основателен за сумата от 50 000 лв. , като до пълния предявен размер от 100 000 лв. следва да се отхвърли като неоснователен.

Относно разноските: Съгласно чл. 10, ал. 3 (Нова - ДВ, бр. 43 от 2008 г., доп., бр. 94 от 2019 г.) от ЗОДОВ ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

В случая разноските възлизат на 10 лв. представляващи д.т. и 300 лв. заплатен депозит за в.л. които с оглед посочената разпоредба се дължат на ищеца в пълен размер дори и при частично уважаване на исковата претенция.

Ищецът сочи разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 3 000 лв. Същото обаче, видно от договор за правна защита и съдействие на л.9 /гръб/ от делото е само договорено, като е уговорено да бъде платено до първото с.з. Няма доказателства по делото сумата да е реално платена, поради което и не следва да се присъжда.

Ето защо, на ищеца, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ следва да бъдат присъдени разходи в размер на 310 лв. д.т.

По направеното искане на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение съдът намира следното:

Според чл.10 ал.4 от ЗОДОВ (Нова – ДВ, бр. 94 от 2019 г.) съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ.

С оглед изхода на спора и направеното от процесуалния представител на ответната страна искане за присъждане на разноски, на същата се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., определен съгласно чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 25 ал.1 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 203 и сл. от АПК, чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съдът

Предвид изложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявения от Н. Д. М. срещу Министерство на здравеопазването, иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за присъждане на обезщетение за претърпени *имуществени* вреди в размер на 30 352,80 лв.,

изразяващи се в натрупана законна лихва върху главницата от 107 974 лв. /левовата равностойност на 55 206 евро/, в резултат от отменена с влязло в законна сила съдебно решение Заповед № РД 20-6 от 19.01.2015г на зам.министъра на здравеопазването, за периода от 27.06.2016г /датата на влизане в сила на съдебното решение с което е отменен акта/ до 4.04.2019г /датата на изплащане на главницата/.

ОСЪЖДА Министерство на здравеопазването да заплати на Н. Д. М. на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, сума в размер на 50 000 /петдесет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за претърпени *неимуществени вреди*, като отхвърля иска за сумата над 50 000 лева до пълния предявен размер от 100 000 лева.

ОСЪЖДА на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, Министерство на здравеопазването да заплати на Н. Д. М. сумата от 310 лв. разноски по делото.

ОСЪЖДА Н. Д. М. да заплати на Министерство на здравеопазването юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаване на съобщението от страните.

СЪДИЯ: